

Sygn. akt IV CZ 55/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Z. E. i M. E.
przeciwko B. P. i H. P.
o wydanie nieruchomości,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 września 2020 r.,
zażalenia pozwanej B. P.
na postanowienie Sądu Okręgowego w G.
z dnia 23 września 2019 r., sygn. akt XVI Ca (...),

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanej na rzecz powodów
solidarnie 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 23 września 2019 r. odrzucił skargę kasacyjną pozwanych B. P. i H. P. od wyroku tego Sądu z dnia 9 maja 2019 r., oddalającego wniesioną przez nich apelację od wyroku nakazującego wydanie nieruchomości na rzecz powodów Z. E. i M. E. Sąd Okręgowy uznał skargę kasacyjną za niedopuszczalną, bowiem zarówno w pozwie jak i w apelacji pozwanych wskazano jako wartość przedmiotu odpowiednio sporu i zaskarżenia

kwotę 6000 zł. W skardze kasacyjnej pozwanych wartość przedmiotu nie została oznaczona, skarżący nie byli wzywani do uzupełnienia tego braku, Sąd Okręgowy uznał bowiem, że wartość ta nie może być oznaczona inaczej niż w pozwie i apelacji, zatem nie osiąga kwoty 50 000 zł, przyjętej w art. 398² § 1 zdaniu pierwszym k.p.c. jako minimalną wartość stanowiącą o dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach majątkowych.

Pozwani zaskarżyli powyższe postanowienie w całości, wnosząc o jego zmianę i merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej, ponieważ zawiera ona „poważne zagadnienia prawne”, alternatywnie wniesli o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania „z konkretnymi zaleceniami odnośnie ochrony praw nabytych i praw lokatora oraz poczynionych przez 11 lat nakładów”. Zaskarżonemu postanowieniu nie przedstawili zarzutów ze wskazaniem konkretnych przepisów, zakwestionowali jednak przyjęcie przez Sąd drugiej instancji niskiej wartości przedmiotu zaskarżenia, obejmującej zaniżoną wartość trzymiesięcznego czynszu. Skarżący wskazali, że spór faktycznie dotyczy nie niewielkich kwot, ale odebrania całego ich dorobku życiowego w postaci budynku o wartości około miliona złotych, podczas gdy określona przez powodów w pozwie wartość przedmiotu sporu jest sztuczna i miała na celu ustalenie niskiego wpisu od pozwu, co sąd powinien sprawdzić i zweryfikować z urzędu. Zażalenie to zostało prawomocnie odrzucone w stosunku do pozwanego H. P.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wniesli o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanych na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszej sprawy jest wydanie nieruchomości, która została uznana za bezprawnie zajętą przez pozwanych. W zakresie oznaczenia wartości przedmiotu sporu zastosowanie znajduje zatem art. 23² k.p.c. stanowiący, że w sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego niż najem lub dzierżawa wartość przedmiotu sporu oblicza się przyjmując, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, podaną przez powoda sumę odpowiadającą trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości. Podana przez

powodów suma odpowiadająca trzymiesięcznemu czynszowi wynosiła i wynosi w niniejszej sprawie 6.000 zł. Zgodnie zaś z zasadnie przyjętą przez Sąd Okręgowy podstawą rozstrzygnięcia (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.), skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia jako niższa od wymaganej dla dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje o prawidłowości zaskarżonego postanowienia.

W zażaleniu poczyniono uwagi dotyczących intencjonalnego i sztucznego zaniżenia przez powodów wartości przedmiotu sporu w pozwie w celu obniżenia należnej opłaty sądowej. Skarżący zarzucili, że Sąd pierwszej instancji powinien sprawdzić tę wartość z urzędu. Wskazane w pozwie okoliczności nie dawały jednak podstaw do zarządzenia z urzędu dochodzenia w tym przedmiocie. Po doręczeniu pozwu sprawdzenie wartości przedmiotu sporu może nastąpić jedynie na zarzut pozwanego zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (art. 25 § 2 k.p.c.). Pozwani takiego zarzutu nie zgłosili. W tej sytuacji wartość ta uległa petryfikacji i nie mogła być ustalona w innej kwocie w następnych stadiach postępowania, to jest w postępowaniu apelacyjnym, a także w postępowaniu kasacyjnym. Na marginesie należy zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy może sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczoną w skardze kasacyjnej, ale jedynie w celu wyjaśnienia, czy nie doszło do jej zawyżenia dla uzyskania dopuszczalności skargi.

Niezależnie od powyższego, wymaga dostrzeżenia, że skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu także z innych względów, nie zawierała bowiem podstaw, rozumianych jako przytoczenie konkretnych zarzutów odnoszących się do określonych przepisów prawa materialnego ze wskazaniem postaci naruszenia, to jest błędnej wykładni lub wadliwego zastosowania, lub prawa procesowego, z wykazaniem wpływu naruszenia na treść rozstrzygnięcia. W skardze przytoczono określone przepisy jedynie w tej jej części, która powtarzała treść apelacji wniesionej od wyroku sądu pierwszej instancji, a to nie może być uznane za tożsame z zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa przez sąd odwoławczy.

Skarga zawiera zatem nieusuwalny błąd konstrukcyjny, powodujący konieczność jej odrzucenia, nawet gdyby była dopuszczalna z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 391 § 1 zdanie pierwsze, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw